

Projectleider	drs. Vincent Kuypers		
Instituut	Wageningen UR Alterra TU Delft		
Email	Vincent.kuypers@wur.nl		
Consortium	Alterra, TU Delft (phase 1)		
Project website			
Startdatum	1 juni 2007	Einddatum	1 april 2008 (fase 1)

Context

De urgentie van problemen in stedelijke gebieden is groot maar krijgt relatief weinig aandacht in het klimaatdebat. Het EU Green paper bijvoorbeeld besteedt nauwelijks aandacht aan de stedelijke omgeving, terwijl de meeste economische, sociale en gezondheidsschade ten gevolge van extreme weersomstandigheden (extreme neerslag, storm, hitte en droogte) juist in de stedelijke gebieden verwacht moeten worden. Er is bovendien een discrepantie tussen de benadering van risico's en rampen enerzijds en het voorkomen van emissies anderzijds. Het dialoogproject beoogt de effecten van klimaatveranderingen op steden en de noodzaak van adaptieve maatregelen te agenderen en samen met betrokken partijen te werken aan het implementeren van concrete projecten en maatregelen.

Wat is al bekend, wat niet?

De gemiddelde temperaturen in stedelijke gebieden liggen hoger dan in de omliggende landelijke gebieden tengevolge van het warmte eiland effect. Hittegolven maken veel meer slachtoffers in de stad dan op het platteland, tengevolge van de langdurige opwarming, de hogere temperaturen en het gebrek aan afkoeling. Stedelijke watersystemen hebben onvoldoende capaciteit om de verwachte grotere weersextremen op te vangen. Duurzaam bouwen is gericht geweest op het verminderen van het energiegebruik in woningen (mitigatie) maar het aantal en gebruik van air conditioners neemt toe en desondanks worden de meeste woningen te warm in de zomer – ze zijn te goed geïsoleerd.

Het is nog niet duidelijk of klimaatveranderingen in de verstedelijkte regio's deels het gevolg zijn van of alleen versterkt worden door de voortgaande verstedelijking (compacte stad beleid en hitte eiland effect), door toenemende mobiliteit (slechte luchtkwaliteit, verlies aan groen ten gunste van parkeren), of door degradatie van

de leefomgeving (afnemende leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit en verwaarlozing). Al deze problemen in stedelijke regio's zijn verknoopt en lijken versterkt te worden door het proces van klimaatverandering. Wat we ook niet weten is welke maatregelen we moeten nemen om stedelijke regio's klimaatvriendelijk of klimaatrobuust te maken.

Wat wordt nu onderzocht?

In fase 1 onderzoeken we middels workshops en interviews met publieke en private partijen wat de belangrijkste problemen zijn in stedelijke gebieden en welke vragen in de nabije toekomst moeten worden opgepakt. Er is een inventarisatie gemaakt naar wat er op dit gebied reeds in het buitenland op universiteiten en onderzoeksinstituten aan kennis aanwezig is – vooral in landen met een minder gematigd klimaat dan het onze.

Wat zijn de resultaten en voor wie zijn ze van belang?

Het project is gericht op implementatie van maatregelen in die sterk verstedelijkte regio's in Nederland die naar verwachting door zullen groeien in de nabije toekomst (Nota Ruimte Sleutelprojecten). Er zijn contacten gelegd met de stedelijke regio Arnhem-Nijmegen, Groningen, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Maastricht. Een klimaatatlas en een klimaat toolkit zijn de beoogde uitkomsten. In fase 2 van het dialoog project wordt geprobeerd samen met de steden in projectteams aan concrete vraagstukken te werken (community of practice CoP). Fase 3 betreft de analyse van de acties in fase 1 en 2 en publicatie van 'good' en 'best practices' en aandacht voor voorbeeldprojecten.

